

Implikasjoner av koronavirusutbruddet for vaksinasjonsdekningen i barnevaksinasjonsprogrammet

12.10.2020

Hilde Bakke, Fagleder SYSVAK, FHI

Margrethe Greve-Isdahl, Overlege, FHI

Bakgrunn

- Hvordan har koronapandemien påvirket vaksinasjonsaktiviteten for barnevaksinasjonsprogrammet?
 - Skolestengingen våren 2020?
 - Smitteverntiltakene generelt?
- Overvåkning og oppfølging

«Mange helsesykepleiere blir bedt om å jobbe med koronarelatert arbeid i stedet for å komme tilbake til skolehelsetjenesten etter ferien»

12 | Nyheter | Koronaviruset

Helsesykepleiere blir igjen beordret til smittevernarbeid

Frøydis Braathen

Helseminister Bent Høie sa denne uken at helsesykepleierne skal skjermes. Men mange blir bedt om å jobbe med koronarelatert arbeid i stedet for å komme tilbake til skolehelsetjenesten etter ferien.

Mange helsesykepleiere ble i år beordret til å jobbe med koronarelatert arbeid i stedet for å jobbe med elever som trenger hjelp, råd eller samtaler. Da skoledet var slutt, ble mange bedt om å fortsette med koronarelatert arbeid gjennom sommeren. De ble innkalt til møter i skolehelsetjenesten eller til sitt egne arbeid i skolehelsetjenesten. Ifølge Ann Karin Swang, leder for Landsgruppen av helsesykepleiere.

Tidligere denne uken sa helseminister Bent Høie på en pressekonferanse at helsesykepleierne nå skal skjermes. Likevel er de nå blitt bedt om å fortsette med koronarelatert arbeid, forteller Swang.

– Det betyr at barn og unge vil møte strengere dekk hos helsesykepleiere. Mange helsesykepleiere er fortvilet over at de ikke kan være på skolen når de starter neste år, sier Swang.

Hun forteller at det særlig gjelder i kommunene der smitten har økt igjen den siste tiden: I Oslo og Barum, men også i Trondheim.

– Det kan ikke komme som en overraskelse at smitten øker igjen. Vi var ute allerede i april og ba myndighetene om å lage en beredskapsplan som ikke går ut over helsestasjonene og skolehelsetjenesten, sier Swang.

– Mange trenger oss

Wenche Andresen er helsesykepleier ved Engerbråden skole og skolehelsetjeneste for helsesykepleiere i Oslo. Hun forteller at helsesykepleiere i flere bydeler i Oslo igjen blir oppsatt flere uker inn i det nye skoleåret. Noen har fått beskjed om å drive med smitteoppfølging ut året.

– Videre helsestasjoner og skolehelsetjenesten i Oslo er det allerede et etter-slep fra i vår. Vi vet også at det er barn, unge, foreldre og skoler som trenger oss etter en lang og annerledes sommer. Pandemien er en ekstra belastning, sier Andresen.

– Fredag sendte Norsk Sykepleierforbund Oslo et brev til politikere og ansvarlige byråder i Oslo, der det står at de har forståelse for at det var nødvendig å oppsatt helsesykepleiere i vår, men at de nå ikke vil være like fleksible.

– En lovplagt tjeneste

Andresen synes det er provoserende at helsesykepleiere igjen blir satt til annet

– Vi vet at det er barn, unge, foreldre og skoler som trenger oss etter en lang og annerledes sommer, sier Wenche Andresen, helsesykepleier på Engerbråden skole. Her i samtale med en elev før sommeren. Foto: Dan P. Hennings

Vi setter inn en rekke tiltak som vil minske avhengigheten av helsepersonell fra skolehelsetjenesten

Robert Steen, helsebyråd i Oslo (Ap)

arbeid, til tross for klare signaler fra helseminister Bent Høie denne uken.

– Vi har flere ganger etterspurt en plan for hvem som skulle gjøre jobben med koronadekking, smitteoppfølging og testing til helsen, uten at kommunene har gitt oss noen gode svar. Dårlig organisering og planlegging kan ikke nok en gang gå utover helsepersonell, sier Steen.

Camilla Kayed, fungerende barneombud, er bekymret for at smittearbeid igjen skal gå utover skolehelsetjenesten.

– Skolehelsetjenesten er en lovplagt tjeneste som er veldig viktig for barn. Alle barn vil snakke med sier at den har stor betydning for dem. Det er viktig for barna som er i sårbare situasjoner, og særlig nå, fordi flere barn kan komme i sårbare situasjoner under pandemien, sier Kayed.

Forventer at kommunene følger opp

Helseminister Bent Høie (H) sier at han har gitt beskjed om at ansatte på helsestasjonene ikke skal oppsatt til testing og smitteoppfølging.

– Dette forventer jeg at kommunene følger. Ingen barn skal møte en lukket dør hos helsesykepleiere når de strever eller lærer på noe, sier Høie.

– Vi setter inn en rekke tiltak

Robert Steen (Ap), helsebyråd, er ansvarlig for organisering av smitteberedskapen i Oslo. Han sier til Aftenposten at det er viktig å bruke helsepersonell i skolen skal brukes til barn og unge.

– Nå er nesten alle tilbake i skolehelsetjenesten. Vi har bedt om bistand fra Røde Kors, Siviltjenestevet, private aktører og både det nasjonale og Oslos eget register for frivillig helsepersonell for å bemanne opp testkapasiteten i Oslo. Vi setter inn en rekke tiltak som vil minske avhengigheten av helsepersonell fra skolehelsetjenesten, sier Steen. Blant tiltakene er mulighet til å bestille testing via Oslo kommunes nettsider, økt bemanning på eksterne stasjoner, nye drop-in-tilbud samt egne helsepatruljer som kan komme hjem til dem som må testes, men som ikke kan komme seg til teststasjonene selv.

– Vi har understreket viktigheten av å tilbakeføre personell til skolehelsetjenesten og helsestasjonene. Vi skal begynne smitte, samtidig som vi skal gi gode tjenester til barn og unge, sier Steen.

Skolebyråden er bekymret

Skolebyråd Inga Marte Thorkildsen er bekymret for at helsepersonell som jobber med barn, fortsatt blir omplassert til jobber med å øke testkapasiteten.

– Barn og unge skal ikke igjen måtte betale prisen når smitten øker. Til skolehelsetjenesten skal det være en del av jobben å opplyse om de møter strengere dekk hos skolehelsetjenesten. Barn må få de helsestasjonene de har krav på.

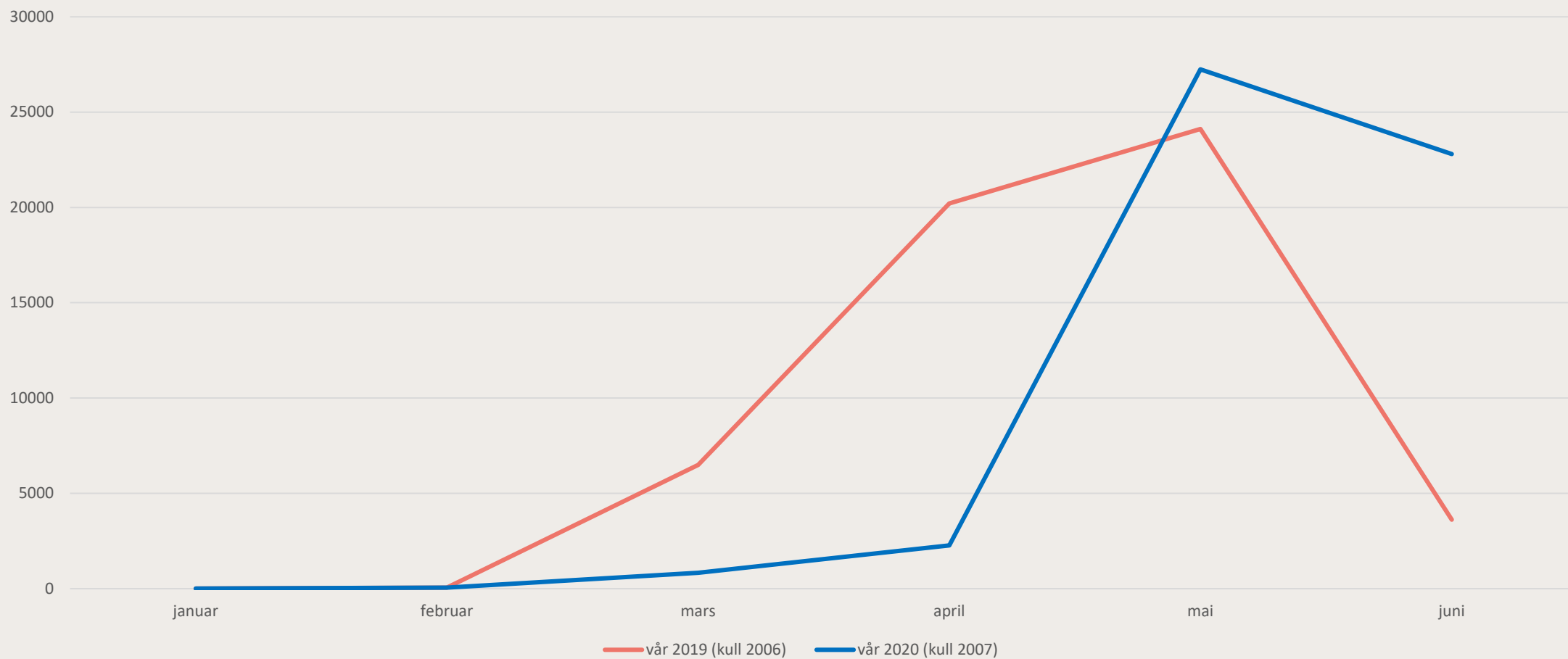
– At smitten øker i en storby som Oslo er ikke en utfordring vi kan løse alene, så mener det må være et samarbeid og et samarbeid mellom stat og kommune for å løse testing og smitteoppfølging, sier Thorkildsen.

SYSVAK - Ukentlig overvåking av vaksinasjonsaktiviteten fra mai

- Fulgte med på alle vaksinene i BVP, men spesielt fokus på:
 - Andre dose HPV (7. trinn – ca 12 år) våren 2020
 - Første dose HPV (7. trinn – ca 12 år) høsten 2020
 - dTP-IPV (10. trinn – ca 15 år)
 - Første dose MMR (15 mnd alder)
- Vi har sett på antall vaksinasjoner, måned for måned, sammenliknet med tidligere år

HPV 7. trinn 2. dose våren 2020

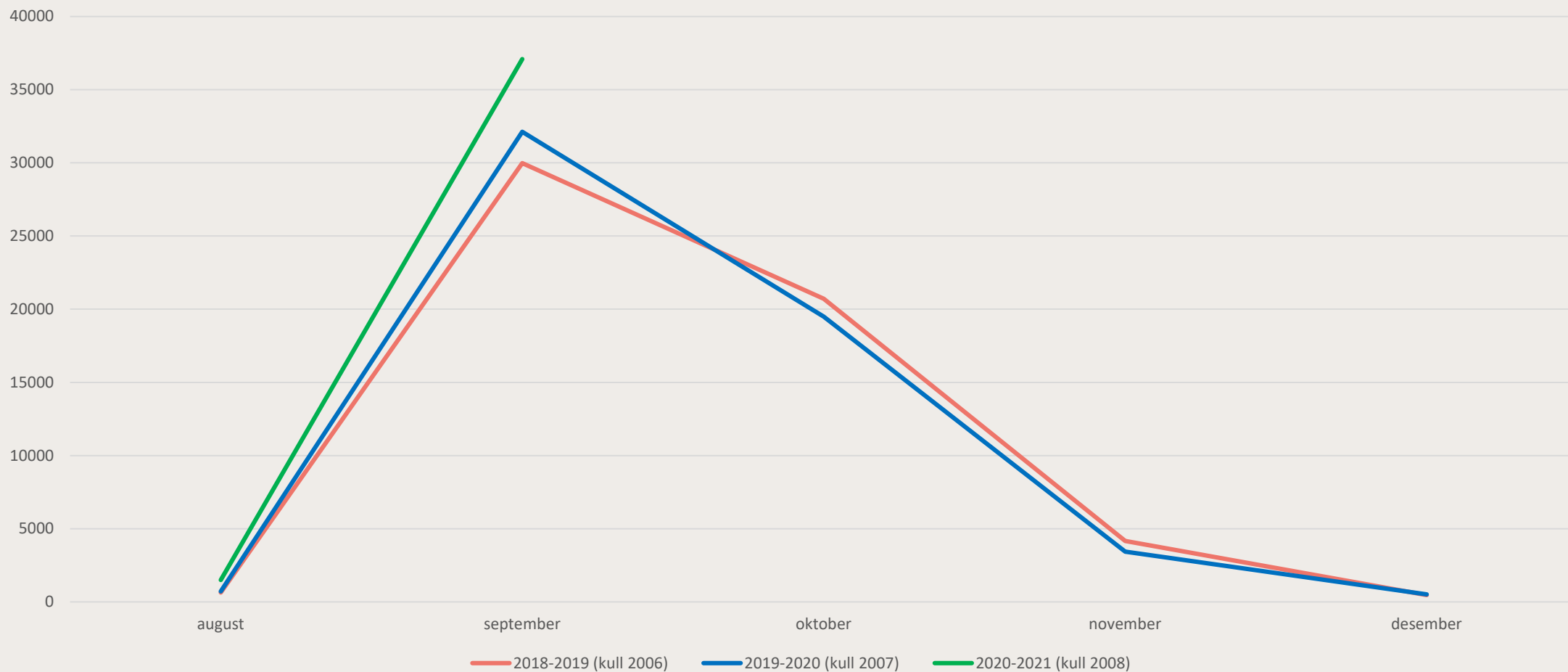
HPV02 7. trinn 2. dose
Antall vaksinasjoner fordelt på kull og måned

HPV 7. trinn 1. dose høsten 2020

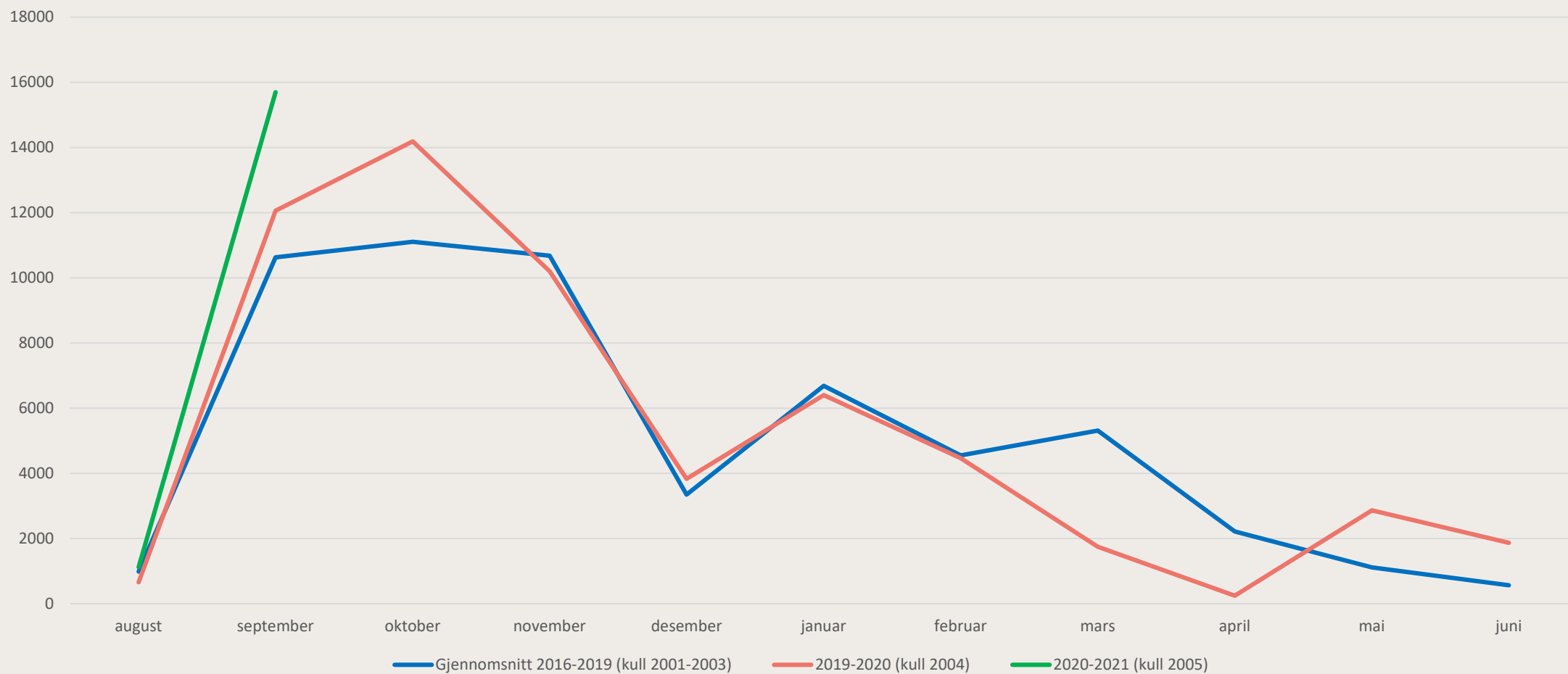
HPV02 7. trinn

Antall vaksinasjoner 1. dose fordelt på kull og måned

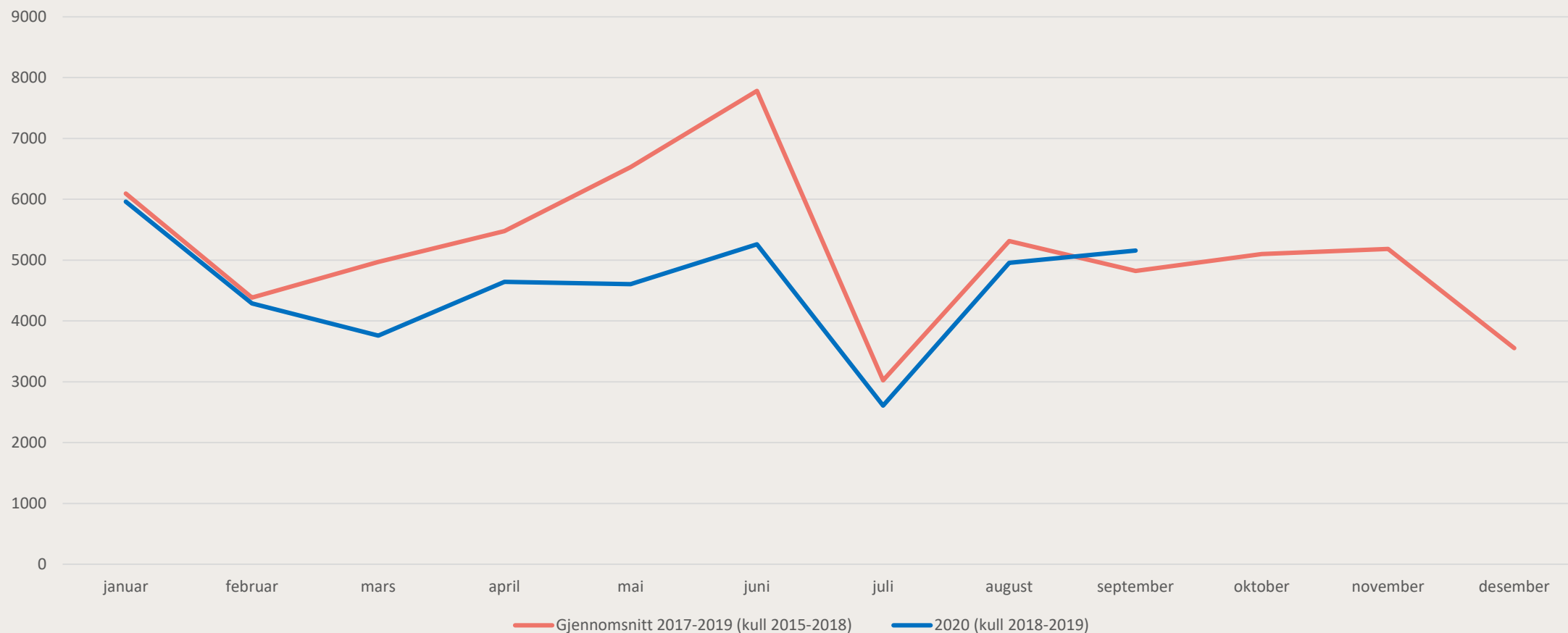
dTP-IPV 10. trinn – ca 15 år

KOM02 10. trinn
Antall vaksinasjoner fordelt på kull og måned

MMR ved 15 måneders alder

MMR52 15 mnd
Antall vaksinasjoner fordelt på år og måned

Overvåking og videre oppfølging

- Fortsetter med ukentlig overvåking av vaksinasjonsaktiviteten utover høsten/vinteren
- Kvalitetslister over ufullstendig vaksinerte barn kommer i oktober
- Følge ekstra med på MMR-vaksine ved 15 mnd alder
 - Brev sendt kommunene i slutten august ang. situasjonen
 - Vurdere behov for ekstra oppfølging/tiltak der det tilsynelatende mangler MMRvaksine
 - Nytt brev til kommunene om at dette må prioriteres

Den globale situasjonen for barnevaksiner

Rapport fra møte i WHO 5.oktober 2020

- Covid-19 har skapt store utfordringer for vaksinerings av verdens barn
- Alle kontinent/verdensregioner rapporterer utfordringer og forsinkelser i ulik grad
- Årsaker:
 - manglende transport/distribusjon av vaksiner, personell og utstyr
 - omdisponering av personell
 - dårligere tilgjengelighet (smittevernrestriksjoner, off.transport)
 - redsel for smitte blant foreldre
 - mindre effektiv vaksinasjon pga smitteverntiltak, mangel på utstyr
 - nedgang av både rutineimmunisering og vaksinasjonskampanjer
- Europa:
 - I april meldte 6 land nasjonal svikt i BVP – affiserte 22% av spedbarnspopulasjonen i Europa
 - svikt i overvåking av meslinger – stor nedgang i rapporterte tilfeller
- Utbrudd av meslinger, difteri, kikhoste, gulfeber
- Manglende poliovaksinasjon og bekymring for økning i vaksine-derivert polio

Den globale situasjonen (2)

Utfordringsbildet fremover: etterslepet fra nedstengning må innhentes

- «Missed children»/«zero-dose children» er ikke nødvendigvis de samme som før – må identifiseres på nytt
- Bekymring for at vaksinasjon er mer krevende og kostbart nå pga hver vaksinasjon tar lengre tid, behov for vaksinasjonskampanjer og krav om smittevernutstyr
- Må rettes opp før:
 - nye smittebølger med covid
 - covid-vaksine blir tilgjengelig
 - epidemier med meslinger og kikhoste som kan kreve flere liv enn covid-19 } Kan føre til runde med omdisponering av personell
- **Oppfordring fra WHO:**
 - ikke ta ressurser fra BVP!
 - ha planer for håndtering av utbrudd

Ekstra hvis tid

Modernisering SYSVAK

- Tilstrebe ***elektronisk kommunikasjon med SYSVAK***
 - Sikre tidsriktige opplysninger
 - Via elektronisk pasientjournal (EPJ)
 - Lage webløsning – søk og registrering
- Viktig for:
 - Vaksinerings av prioriterte grupper – influensa, covid-19
 - Oversikt over hvem som er vaksinert

Webløsning (SYSVAK-nett)

- For vaksinatører som ikke har et EPJ-system som kommuniserer med SYSVAK
- Sikker innlogging via ID-porten/BankID
- Registrering av vaksinasjoner
- Søk/oppslag på vaksinasjonsstatus
- Mulighet for bruk på mobile enheter (smarttelefoner/nettbrett)
- Klar i slutten av november for influensavaksine